

MONS. ĆIRIL KOS

Doctor theologiae honoris causa

Nikola Dogan

Fakultetsko vijeće Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu na svojoj redovnoj sjednici od 14. svibnja 1988. godine jednoglasno je odlučilo da se na temelju Statuta, čl. 97 podijeli počasni doktorat teologije mons. Ćirilu Kosu, dijecezanskom biskupu Đakovačke i Srijemske biskupije.

O tome je obaviješten Veliki kancelar Katoličkog bogoslovnog fakulteta zagrebački nadbiskup kardinal dr. Franjo Kuharić koji je ujedno zamoljen da preporukom potkrijepi molbu Kongregaciji za katolički odgoj da podijeli NIHIL OBSTAT.

Dekan fakulteta profesor dr. Celestin Tomić upućuje 27. lipnja 1988. godine službeni dopis Kongregaciji za katolički odgoj u Rimu u kojemu moli NIHIL OBSTAT za dodjelu doktorata:

CONGREGATIONI PRO INSTITUTIONE CATHOLICA

Romae

Eminentissime Domine,

Consilium Facultatis Theologiae Catholicae Zagrebiensis in sessione ordinaria diei 14. maii a.c. unanimi votantium consensu decrevit - iuxta art. 97 sui Statuti - ut Doctoratus ad honorem tribuatur Excellentissimo Domino Mons. ĆIRIL KOS, Episcopo Diacovenssi-Sirmiensi pro eius meritis in theologia promovenda et in praxim pastorem applicanda proque valoribus culturae religiosae affirmandis.

Prouti ex adiecta rationum expositione patet, Mons. Ćiril Kos magna merita sibi est adeptus: in candidatis ad sacerdotium instituendis, in studio theologico atque pastoralis promovendo, in permanenti catechetarum formatione, in hereditate Cyrillo-Methodiana una cum spiritu oecumenico penitus excolenda.

Postquam itaque consensum Magni Cancellarii S.R.E. Cardinalis FRANJO KUHARIĆ expostulavimus, ab ista Congregatione pro Institutione Catholica "Nihil obstat" petimus ut ad promotionem procedere valeamus.

Summa qua par est reverentiae et pietate.

DECANUS FACULTATIS

Prof. ord. Dr. Caelestinus Tomić, OFM Conv.

Uz dopis je priloženo i obrazloženje za dodjelu počasnog doktorata mons. Ćirilu Kosu:

OBRAZLOŽENJE DOKTORATA HONORIS CAUSA BISKUPA ĆIRILA KOSA

1. Statut Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu u svom članu 97 određuje da "Fakultet može... osobama koje su stekle velike zasluge u njegovanju i promicanju teološke znanosti, ili su mnogo učinile za afirmaciju religiozno-kulturnih vrednota, podijeliti počasni doktorat..."

Vijeće KBF prihvatilo je u smislu istoga člana Statuta inicijativu da se počasni doktorat podijeli preuzvišenom Ćirilu Kosu, biskupu đakovačkom. Pošto je na vijeću KBF-a proveden potreban i predviđeni postupak, dobiven pristanak svih koji imaju pravo da ga daju, Vijeće je donijelo konačnu odluku o dodjeljivanju ovog počasnog doktorata.

Svrha je ovog mojeg izvještaja da prezentira motive, razloge koji su pokretali Vijeće KBF-a u donošenju te odluke.

2. Mons. ĆIRIL KOS rođen je 19. studenoga 1919. u Ribić Brijegu, nadbiskupija zagrebačka. Teološki studij završio je u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika Đakovačke biskupije 9. srpnja 1944. Nakon što je duže vrijeme proveo u pastoralnom radu, opažena je njegova sposobnost i marljivost te je 1951. imenovan duhovnikom u đakovačkom sjemeništu. U tom svojstvu je predavao duhovno bogoslovlje i liturgiku na Visokoj bogoslovnoj školi. Potom je dvije godine proveo u zatvoru. Od 1961. bio je tajnik tadašnjeg biskupa Stjepana Bäuerleina, generalni i kapitularni vikar. Uz to je opet predavao župsku administraciju. 1974. imenovan je i posvećen za biskupa đakovačkog, a u Biskupskoj konferenciji Jugoslavije naslijedio je mjesto svoga pređšasnika kao predsjednik Vijeća BKJ za katehizaciju. 1978. imenovan je konzultorom Zbora za katolički odgoj u Rimu. Kao biskup trajno vrši i službu Velikog rektora Visoke bogoslovne škole u Đakovu.

3. Vjernički, svećenički i biskupski život najuže je povezan s teološkom znanošću i religiozno-kulturnim vrijednostima. Sama riječ "kultura", od latinskog cultus i collere izražava štovanje što ga čovjek iskazuje duhovnim i materijalnim vrijednostima s kojima dolazi u dodir, svakoj na svoj način: Bogu božansko štovanje, a svemu Božjemu kao njegovu stvorenju što od njega potječe i k njemu je upravljeno. Zato vjernik na temelju svoje vjere mora uvijek stajati na strani kulture. Stajati, naime, na strani kulture znači stajati na strani Božjoj.

Pogotovo to treba reći za svećenički poziv, život i rad. To je poziv da se druge odgaja i vodi u toj najšire shvaćenoj kulturi. Odgoj i vodstvo koje traži više i savršenije posjedovanje te kulture.

U tom smislu služenje teološkoj znanosti i religioznoj kulturi za život i rad mons. ĆIRILA KOSA najznačajnije su, mislim, ove tri stvari:

a) Odgojni i prevodilački rad. Kao duhovnik Sjemeništa u Đakovu (1951-1959) odgajao je duhovno bogoslove, kandidate za svećeništvo, prenosio im onu kulturu duha i srca što ju je sam posjedovao. Generacije

đakovačkih svećenika, i ne samo đakovačkih nego i svećenika drugih biskupija. zahvaljuju Ćirilu Kosu svoj duhovni odgoj, dok njihov život i rad u Božjem narodu trajno svjedoči da su imali vrlo učitelja koji ih je za život i rad pripremao. Za kvalitetan duhovni odgoj bila su potrebna pomagala, a njih je kod nas u to doba bilo premalo. Ćiril Kos nije jadikovao kako je stanje loše, nego se dao na posao: preveo je više knjiga. Među njima se ističe "Pregled duhovnog bogoslovlja" I-III A. Tanquereya, dok ostale pripadaju priručnicima za dnevna razmatranja bogoslova i svećenika. Time je obogatio duhovnu literaturu na našem jeziku i pomogao mnogima, profesorima i studentima, odgojiteljima i pitomcima u sjemeništim i samostanima. Prijevod Tanquereya, prema svjedočanstvu vrsnih stručnjaka kritičara, odlikuje se u svojoj vrsti i još danas predstavlja nezaobilazni priručnik duhovne teologije.

Ako k tome dodamo da je Ćiril Kos u to vrijeme predavao i na Visokoj bogoslovnoj školi upravo duhovno bogoslovlje i liturgiku, možemo vidjeti, koliki je bio njegov udio i u prenošenju teoloških znanosti i u duhovnom odgoju klera općenito.

b) Kao biskup mons. ĆIRIL KOS se ističe pastoralnim inicijativama, ne samo u svojoj biskupiji, nego i u čitavoj našoj Crkvi. To se osobito odnosi na sljedeća područja:

- Pastoral sakramenata koji je poticao svojim prijedlozima i analizama usmjeravao.

- Skrb za Visoku bogoslovnu školu u Đakovu. Ta je škola, osobito u vrijeme kad su bile zatvorene gotovo sve druge bogoslovne škole na našem području, odigrala veoma važnu ulogu u formiranju klera gotovo iz cijele naše domovine. Ona i danas i razinom svog teološkog rada i važnošću za formaciju klera, šire od samo đakovačke biskupije, ispunja važnu ulogu u našoj Crkvi. A iza nje evo već petnaest godina - to je vrijeme njezina najvećeg uspona - stoji biskup ĆIRIL KOS. On brižno odabire i školuje nove ljude, kako bi škola imala što spremniji kadar.

Nije stoga čudno da se Visoka bogoslovna škola u Đakovu, slijedeći svoga biskupa i Velikog rektora, i sama uključila u njegove pastoralne inicijative, osobito osnivanjem svojih dvaju instituta: Obiteljskog instituta i Instituta za teološku kulturu laika. Prvi je razvio svoju plodnu djelatnost širom biskupije na planu pastorala obitelji, a drugi je također veoma važan u pokoncijskoj Crkvi za teološko uzdizanje laika. A i jedan i drugi su plod uske suradnje pastoralno zauzetog biskupa i škole pažljive za njegove inicijative.

c) Konačno, još jedno polje uspješnog i plodnog rada mons. ĆIRILA KOSA jest Vijeće BKJ za katehizaciju. Kao novi đakovački biskup naslijedio je 1974. u tome vijeću predsjedničku službu, nekim uhodanim mehanizmom, od svog prethodnika biskupa S. Bäuerleina. Ali on to nipošto ne shvaća kao formalnost. Premda sam nije stručnjak kateheta, ima kao Pastir kroz sve ove godine neobično mnogo sluha za potrebe na katehetskom polju i u tom

smjeru predvodi i usmjerava Vijeće. Cilj mu je ostvariti koncilске i pokoncilске dokumente u obnovi redovne i permanentne formacije katehetskih navjestitelja u našoj Crkvi.

Tu treba ubrojiti, prije svega, njegovu skrb za Katehetske ljetne škole kao važan elemenat permanentne formacije katehetskih navjestitelja. Ona se očituje u stavovima i podršci u Vijeću i u osobnom sudjelovanju na njima, čime naglašava njihovu važnost za našu Crkvu. Dosadašnji znatan pozitivni razvoj tih škola velikim je dijelom zasluga mons. Ćirila Kosa i Vijeća BKJ kojemu on predsjedava.

Ne manje je značajna njegova uloga u izradi dokumenta BKJ "Radosno naviještanje Evandjelja i odgoj u vjeri" koji prenosi i konkretno primjenjuje na našu situaciju katehetske dokumente i smjernice pokoncilске Crkve. On je izraz dostignutog i polazište novih stremljenja u katehetskom djelovanju naše Crkve. Optimizam koji iz njega struji odiše upravo onom svježinom pastoralnih inicijativa biskupa Ćirila Kosa, njemu svojstvenom. Zato budi i nadu u nove uspjehe.

Monsignoru Ćirilu Kosu i Vijeću za katehizaciju BKJ povjerena je i izrada katehetskog plana i programa. I mislim da je on stavljen u prave ruke. Makar ga i duže čekali - stručnjaci kažu da to nije ni tako lak posao - predsjednik Vijeća je garancija da on neće razočarati.

Svemu ovome još treba dodati jednu važnu činjenicu: Ćiril Kos je već petnaest godina čuvar đakovačkog umjetničkog bisera, Strossmayerove katedrale. Uopće je biskup Kos s najvećom skrbi prihvatio i prosljedio ideje svog velikog predšasnika Strossmayera. To pokazuje značajna proslava 1100. obljetnice smrti svetog Metodija, koji je i sam bio nadbiskup Srijemski. To pokazuje i skrb za otvaranje Muzeja Josipa Jurja Strossmayera. To pokazuje i ekumenski duh đakovačke biskupije - posljednji Međufakultetski ekumenski simpozij održan je prošle godine u Đakovu. On se na neki način smatra čuvarom cjelokupne Strossmayerove baštine. Budući da je ta baština sastavni dio vjerske, kulturne i političke povijesti hrvatskog naroda, skrb za njezino čuvanje, gajenje i prezentiranje doprinos je našem nacionalnom rastu i uzdizanju. To dobiva posebnu dimenziju po tome što se odvija u suradnji s nacionalnim i regionalnim kulturnim ustanovama i pod njihovim stručnim vodstvom.

Možemo, dakle, zaključiti: mons. ĆIRIL KOS, biskup đakovački, je cijelim svojim životnim djelom dao znatan doprinos širenju teološke znanosti na našem tlu i uspješno se zalagao za religiozno-kulturne vrednote ne samo u svojoj biskupiji nego i šire od toga. Njegovim radom i zalaganjem Crkva je Katolička prisutna u ovim za Opću Crkvu važnim područjima naviještenjem Evandjelja i cjelokupnim svojim poslanjem.

To su, eto, razložni prezentirani Vijeću KBF-a u Zagrebu, koje je ono razmotrilo i prihvatilo te smatra da je u pravu kad počašćuje mons. Ćirila Kosa doktoratom honoris causa.

Dr. Vladimir Zagorac,
promotor

Na taj dopis stigao je 5. rujna 1988. godine odgovor iz Rima u kojemu se kaže:

CONGREGATIO PRO INSTITUTIONE CATHOLICA

"Congregatio pro Institutione Catholica attentis commendatitiis litteris Em.mi Archiepiscopi Zagrebiensis, Magni Cancellarii, cum compererit praescriptum art. 51 constitutionis Apostolicae "Sapientia Christiana" Ioannis Pauli PP. II rite servatum esse, ad normam art. 38 "Ordinationum" eidem Apostolicae Constitutioni adnexarum, pro munere declarat NIHIL OBSTARE, ad se quod pertinet, quominus

Exc.mus D.nus D.CYRILLUS KOS

Episcopus Diacovensius seu Bosnensis et Sirmiensis, de colenda et diffundenda scientia theologiae catholicae ac de affirmandis valoribus culturae religiosae optime meritus, DOCTORATU "HONORIS CAUSA" a Facultate Theologiae Catholicae Zagrebiensi decoretur.

Datum Romae, ex aedibus eiusdem Congregationis, die V mensis septembris a.D. MCMLXXXVIII."

*A SECRETIS
Josephus Martins
SUBSECRETARIUS
J. Marchisano*

Svečanost dodjele počasnog doktorata mons. Ćirilju Kos održana je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu u povodu Dana fakulteta, 23. veljače 1989. godine.

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU
FACULTAS THEOLOGICA CATHOLICA ZAGRABIENSIS
SOCIALISTICA FOEDERATIVA RES PUBLICA IUGOSLAVIA
SOCIALISTICA RES PUBLICA CROATIA

DIPLOMA LAUREAE DOCTORALIS
EXCELLENTISSIMUS DOMINUS
ČIRIL KOS

Episcopus Diacovensis seu Bosphensis et Sirmiensis de colenda et diffundenda scientia theologiae catholicae ac de affirmandis valoribus culturae religiosae eximia merita acquisivit. Ideoque ad mentem Constitutionis Apostolicae »Sapientia Christiana« et Statutorum Facultatis Nostrae, de unanimi Consilii Facultatis consensu in sessione die 18 Junii 1988 expresso, obtento etiam »Nihil obstat« sacrae Congregationis pro institutione catholica (Rescriptum diei 5 Septembris 1988, Num 1112/88/9), postquam omnia ad huius gradus consecutionem rite observata sunt. Nos eundem Excellentissimum Virum

DOCTOREM IN SACRA THEOLOGIA HONORIS CAUSA

declaramus et renuntiamus, eique omnia huius gradus iura ac privilegia conferimus. In cuius rei fidem has testimoniales litteras sigillo Facultatis munitas ei tradimus.

Datum Zagrabiae, die 23. Februarii 1989.

Num. prot. 135/89.

PROMOTOR:

Dr. Vladimir Zagorac

Dr. VLADIMIR ZAGORAC
Professor extraordinarius

MAGNUS CANCELLARIUS:

+ Franjo kard. Kuharić

FRANJO kard. KUHARIĆ
Archiepiscopus Zagrabienis

DECANUS:

Dr. Josip Čurić

Dr. JOSIP ČURIĆ
Professor extraordinarius

A SECRETIS:

S.M. Margareta Babić

S.M. MARGARETA BABIĆ

Nakon pohvalnog slova promotora dra Vladimira Zagorca svečanom skupu se obratio i novoproglašeni "Doctor theologiae honoris causa" mons. Ćiril Kos sljedećim riječima:

*Preuzvišeni gospodine Biskupe,
časni Profesorski zbore,
časna braćo bogoslovi,
dragi gosti i prijatelji,*

Listajući stranice povijesti grada Đakova i đakovačke (ili bosanske) biskupije, sasvim je sigurno da je dvadeseto - naše stoljeće - obilježeno i ispunjeno posebnim sadržajima i događajima. Za danas, spomenimo samo dva: "U subotu, dne 6. studenog 1926. bio je ovdje, u ovom gradu, na hrvatskom Sveučilištu i ovom bogoslovnom fakultetu promoviran na čast doktora teologije honoris causa mons. Antun Akšamović, biskup đakovački i srijemski od 1920. do 1951. godine".

Sada okupljenu skupcu i uglednim imenima hrvatskog Sveučilišta, grada Zagreba, kulturnim i političkim radnicima - danas dodajemo dva imena, dr. Antuna Križana i dr. Stjepana Bakšića, obilježavajući spomen 100-godišnjice smrti prvoga i rođenja drugoga, članova ovog Fakulteta.

Biskup dr. Antun Akšamović u svojem je govoru rekao: "Gospodine Rektore! Ako sam i duboko osvjedočen da moj skromni rad nije u razmjeru sa ovim visokim odlikovanjem, nisam u ovom času nimalo zbunjen. Univerzitet je išao meni ususret, da me ohrabri i da mi dade nove snage..." (Glasnik biskupije bosanske i srijemske, 1926, br. 22, str. 187).

Ja bih dodato: Ovaj puta je zagrebački Fakultet išao ususret ne samo meni, nego i svim suradnicima, "kako bismo se potpunije založili za usavršenje kod nas lijepo razvijenoga kulturnog (i vjerskog) narodnog života".

Sve što je ovdje rečeno "in laudem" osobno ne doživljavam kao perfekt ili prezent svojega životnog puta, nego kao optativ i adhortativ za sebe i još više za svoje suradnike.

Drugi događaj, koji želim spomenuti, dogodio se sutradan, dne 7. studenog 1926. također ovdje u Zagrebu. A to je otkrivanje spomenika Josipu Jurju Strossmayeru. Ovdje, "u našem bijelom Zagrebu", žarištu iz kojega se vjekovima razlijeva svjetlo istine, ljepote i dobrote.

Zagrebački nadbiskup i metropolita dr. Antun Bauer je tom prilikom rekao: "... Ali je svakako baš on, Strossmayer, postavio uslove da se u Hrvatskoj stvori polje, na kome će moći da klija, da se razvija savremena kultura. Kultura velim, a ne samo civilizacija. Kultura čitavog čovjeka, uma i srca, a ne samo spoljašnja ugladenost, tehnika, industrija..." (Glasnik, 1926. br. 22, str. 180).

I tako je ova promocija "repriza" spomenutog događaja prije 63 godine, i u isto vrijeme povezana sa 750-godišnjicom grada Đakova, i želje da u toj godini naš grad otvori "spomen muzej" biskupu Strossmayeru, kojemu je grad Zagreb poklonio monumentalni spomenik, kao zahvalu za još monumentalnija djela, koja je on učinio Zagrebu.

Ovo visoko priznanje i odlikovanje posebno cijenim, i svima inspiratorima i promotorima te zamisli od srca zahvaljujem. Ponajprije Profesorskom vijeću ovoga Fakulteta, njegovom velikom kancelaru kard. Franji Kuhariću, Svetoj Kongregaciji za katolički odgoj, i svima onima čiji je rad utkan u to priznanje. Moja životna staza je duga 70 "kilometara" i bilo bi predugo trčati tom stazom od jednog do drugog kilometra. Zato ću se zadržati samo na svakom dvadesetom:

Godine 1919. rođen sam u ovoj nadbiskupji, u pitomom Hrvatskom zagorju, u Ribić-Brijegu kod Ivanca. Roditelji siromašni, a roditeljska kuća: "od blata zbita, i slamom pokrita, i već davno, davno podrta". Te godine, kršten na svetom krsnom zdencu dragog Ivanca.

Godine 1939. završio maturu u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji (u širokom Brijegu) i u jesen - dne 1. listopada - prije pedeset godina ugledao Đakovo i ušao u Sjemenište.

Godine 1959. - dvadeset godina kasnije - uhapšen radi "krive nauke", i pogrešnog usmjeravanja mladih bogoslova u današnjem vremenu i novom društvu. To je godina kada sam nedostojan povezan sa poznatim pismom bl. uspomene kardinala Alojzija Stepinca od 4. prosinca 1959. u kojem ponavlja svoju spremnost trpjeti "usque ad sanguinis effusionem", uz molitvu za sve koji "ne znaju što čine".

Godina 1979. je "Branimirova godina", sa poznatim pismom Pape Ivana VIII. od 7. lipnja 879. godine, kojim blagoslivlje hrvatski narod. Tada naest stoljeća kasnije slavimo u bazilici svetog Petra svetu Misu na hrvatskom književnom jeziku", ponavljajući zavjet vjernosti katoličkoj Crkvi : Svetom Ocu.

I, konačno, ova 1989. godina, u kojoj je Sveti Otac ponovno zagrlio cijelu Crkvu i cijeli hrvatski narod, i blagoslovio ga poput svojeg Predšasnika Ivana VIII.

I ova, u kojoj Njegova Svetost od srca podjeljuje svoj Apostolski Blagoslov sa PETROVE KATEDRE - čiji smo spomen slavili jučer - koji svima nama čestita, osobito 750-godišnjicu od osnutka Đakovačke - ili bosanske - biskupije.

I ova, u kojoj ZAGREBAČKA KATEDRA Bogoslovnog fakulteta - slaveći i 320-godišnjicu svoga ustanovljenja - podjeljuje meni ovo odlikovanje, želeći time potvrditi naše metropolitanske, fakultetske, svećeničke i prijateljske veze između Zagreba i Đakova.

Rado se sjećam i često spominjem događaj koji se zbio na Trgu sv. Petra dne 22. listopada 1978. prilikom "krunicidbe" novoizabranog Pape. Ne želeći se okruniti papinskom trostrukom krunom, ustvrdio je da je nose svi prisutni, prema svojim darovima i svojoj vjeri. To je poznata svećenička, kraljevska i proročka služba.

Zato i ja želim ovo priznanje i odlikovanje "honoris causa" podijeliti sa svima Vama. No, ne samo "honoris causa", nego snagom i odgovornošću krsne milosti, kojom smo svi i pozvani i poslani.

Drugi vatikanski sabor na posebni način naglašava zadaću naučavanja biskupima, i to na taj način da se svaki biskup osjeća "nedoraslim" za širinu i dubinu te obveze: "...Treba da ljudima navješćuje Evanđelje... treba da pozivlju ljude k vjeri... neka im izlažu čitav misterij vjere... treba da pokažu... dužnost im je, neka nastoje služiti... treba da bdiju... neka se brinu, neka uznastoje..."

Neka se brinu da katehetska pouka bude živa, svjesna i djelotvorna... da se vjeroučitelji za svoju službu dobro pripreme..." (CD, 12).

To mi daje izvanrednu priliku, da se javno zahvalim svim članovima Katehetskog vijeća, kao i svim svojim suradnicima, koji tu zahvalnost doista zaslužuju.

Doctores - učitelji po pozivu i službi su i prezbiteri. "Prvenstveni je zadatak prezbitera, kao suradnika biskupa, da svima naviještaju Božje Evanđelje da bi tako... utemeljivali i umnažali Božji narod... Tako se služba riječi vrši na različite načine, prema različitim potrebama slušatelja i prema raznolikim darovima propovjednika" (PO, 4).

Doctores - učitelji su svi članovi Božjeg naroda, laici. "Krist... ispunja svoju proročku službu... ne samo po hijerarhiji, koja uči u njegovo ime i po njegovoj vlasti, nego i po laicima, koje za to čini svojim svjedocima i poučava ih osjećajem vjere i milošću riječi, da sila Evanđelja svijetli u svagdanjem, obiteljskom i društvenom životu... Zato laici, i kad su zabavljeni vremenitim brigama, mogu i moraju vršiti dragocjeno djelovanje za naviještanje Evanđelja svijetu" (LG, 35).

Konačno se obraćam Vama, časna i draga braćo profesori, - doctoribus et magistris - kat 'egzohen - i ovog Fakulteta i svih naših Visokih učilišta. Vi, kao "doctores peritissimi" plivate na pučine i ronite u dubine otajstva Božje dobrote, mudrosti i ljepote. Vi istražujete bogatstva, i vadite biserje koje drugi ne znaju pronaći, a još manje ocijeniti im vrijednost.

"Crkva mnogo očekuje od djelatnosti teoloških fakulteta (i visokih bogoslovnih škola). Njima povjerava odgovornu dužnost, da spremaju svoje studente ne samo za svećeničku službu nego osobito da preuzmu službu predavača na katedrama viših crkvenih studija, da samostalnim radom unapređuju znanost ili da preuzmu odgovornije službe intelektualnog apostolata. Ovi fakulteti trebaju vršiti temeljita istraživanja na raznim

područjima teologije tako da bi se došlo do dubljeg razumijevanja objave, da bi se što potpunije otkrila baština kršćanske mudrosti naslijeđena od otaca, da bi se promovao dijalog sa odijeljenom braćom i sa nekršćanima (ateistima), te da bi se našao odgovor na pitanja koja postavlja napredak znanosti" (GE, 11). Moja je želja da u tom vidu uspijevate, i da od "hrastovine, kamena i zlata" oblikujete i svećenike i pastire i nove teologe trećeg milenija u povijesti Crkve. A svim bogoslovima želim da takvi postanu i ostanu.

Čestitam i uglednom Profesorskom zboru, jer vjerujem da svetog Franju Ksaverskog ne obuzima želja da potrči i ovim Fakultetom pa da luđački iza glasa viče i prisili u pastoralnu službu ili misije one koji imaju više učenosti nego ljubavi (isp. spomendan sv. Franje Ks., Časoslov I, str. 833).

Vaš časni zbor nije "namirisani" novom "kolonjskom vodom": ne spadate u grupu one stošezdesetorice njemačkih teologa, potpisnika "Kölnske izjave": Protiv tutorstva... prakse kanonske misije za predavanje teologije, te službenu učiteljsku mjerodavnost Pape" (v. GK, br. 7/89, str. 3).

Zato mi je bilo i drago i lakše primiti ovaj znak Vašeg poštovanja i ljubavi. koje nije namijenjeno u prvom redu mrti, nego sufraganskoj biskupiji, njezinom prezbiteriju, Crkvi Srijemskoj i Crkvi Đakovačkoj koja slavi 750-obljetnicu svoga prvog povijesnog spomena i početka okupljanja biskupijske zajednice. I koja zahvaljuje svojoj metropolitanskoj Crkvi i prvom Bogoslovnom Fakultetu na podijeljenoj počasti na ruke nevrijednog sluge te Crkve.

I završavam himnom u čast jedinog Učitelja Krista Gospodina.

Vječni i dobri Učitelju Kriste
Zakon spasa ti donosiš svijetu
Dobro svi znamo: jedini ti imaš
Riječi života.

Pastiru svijeta zazivamo tebe
Snagu daj riječi Zaručnice svoje.
Poruka njena stalno neka bude
Svjetiljka svijetu.

+ Ćiril Kos, biskup